

Småtinget 2008 på Telemarkskanalen.

Årsrapport 2008

NHO Telemark rapport for 2008

Styret i NHO Telemark prioriterte disse sakene i 2008:

- Småtinget
- Kompetanse
- Gass
- Nettverksbygging
- Fokus Telemark (NHO Telemarks dokument vedr. vei, bane, havn)
- Arbeidsgiverservice
- Omorganisering
- Medlemsverving

Administrasjon. Fra v.: Arild Ljødal, Ulrikke Kristoffersen, Kerstin Laue, Bente Bråthen, Helene Naper og Nikolai Boye.

Småtinget 2008. Nyskappingsprisen tildeles Janus.

Kjente fjes på Småtinget: Sigvald Oppebøen Hansen, Finn Bergesen jr., Lars Sponheim og Paul Christian Rieber.

Styret og Småtinget 2008

Styret i NHO Telemark har gjennomført 5 styremøter hvorav en strategisamling med hele administrasjonen om handlingsplan for 2008-2013. Tre samlinger med stortingsbenken hvorav en fellesamling med ledelsen ved Høgskolen i Telemark, to møter om Fokus Telemark (NHO Telemarks dokument om vei, bane, havn), to møter med olje- og energiminister og næringsminister; med temaene elektrisk stabil energi til storindustrien i fylket og gass til Grenland. Det er gjennomført møte med ledelsen i NHO S, og regiondirektør har vært med i høringsmøte med transport- og kommunikasjonskomiteen om infrastruktur med spesiell vekt på Eidangerparsellen. Styret delte ut NHO Telemarks nyskappingspris til Biotek AS ved daglig leder Arne Knap. Bedriften gikk videre til finalen i NHOs nyskappingspris som ble delt ut på Småtinget 2008 i Skien.

Småtinget ble gjennomført den 26. og 27. august 2008 i Skien. Småtinget er Norges største og viktigste møteplass for politikere og ledere av mindre

bedrifter. Av 19400 medlemsbedrifter i NHO har ca. 18.000 færre enn 100 ansatte. Av NHO Telemarks 825 medlemsbedrifter har 781 bedrifter færre enn 100 ansatte. Derfor er småbedriftene viktige for NHO når synspunkter og politikk skal utformes.

Småtinget i Skien ble gjennomført med flere enn 400 deltakere. Tema for konferansen var omstilling og politikkenes rolle i omstillingsprosesser. Konferansen ble gjennomført i Ibsenhuset og den sosiale delen foregikk på Telemarkskanalen og Klosterøya i Skien. Tilbakemeldingene både på det faglige og sosiale innhold var positive. Uten en rekke gode samarbeidspartnere som NHO S, Telemarksreiser L/L, Klosterøya AS, Opplæringskontorene i Telemark og enkeltpersoner, hadde det ikke vært mulig å gjennomføre et slikt arrangement. NHO Telemark takker også Skien kommune, Vekst i Grenland, Klosterøyafondet, Millba AS, Erik Tanche Nilssen AS, Trio bryggeri AS og Telemark Kildevann som bidro betydelige til arrangementet.

Småtinget 2008: Peer Gynt på Klosterøya.

Infrastruktur

GASS

Gass til Grenland har vært en viktig sak for styret i 2008, og regiondirektør Nikolai Boye sitter i styret for Telemark Gassforum. Gassrøret synes etter uttalelser fra olje-og energiminister Terje Riis-Johansen nå å være nærmere enn noen gang tidligere. Yara vil få en gassrørledning inn til sitt anlegg på Herøya. Dessverre synes ikke tiden å være moden for å bygge et separasjonsanlegg, men signaleffekten av et gassrør til Grenland vil være viktig i tiden som kommer. Vi tror at dette vil danne grunnlag for forskning og utvikling i framtida.

NETTVERKSBYGGING

Styret har vært opptatt av å videreutvikle nettverksbygging. I denne sammenheng er det gjennomført et fellesmøte i NHO S med styret i Vest- Telemark Næringsutvikling som også deltok i møte med oss på Stortinget.

Det er arbeidet videre med Rjukan Næringsforum og Rjukan Næringsutvikling og vi har vært mye engasjert i etablering av Rjukan Industriforening i 2008. Det er god kontakt med andre næringsfora og næringsutviklingsselskap i fylket. Regiondirektør satt i styringsgruppen for evaluering av Vekst i Grenland AS i perioden 2003 til 2008. Arbeidet skal gjennomføres første halvår 2009.

NHO Telemark har fått sekretærfunksjonen for både IndustriCluster Grenland(ICG) og Samarbeidende Teknologibedrifter i Grenland (STiG). Det har vært god aktivitet i disse nettverkene både med temamøte og en stor industrikonferanse. Vi har bidratt både i styringsgruppa og partnerskapet for Virkemidler for regional FoU og innovasjon (VRI) i Telemark og har bidratt inn i arbeidet med å få fram en søknad om etablering av Norwegian Center of Expertice (NCE) i Grenland.

VS2010 ble avsluttet i juni 2008 og VS2010 programmet gikk inn i VRI. For å ivareta den helhetstenkningen som VS2010 Telemark hadde, ble Samhandlingsforum for innovasjon og verdiskaping i Telemark (SIVIT) etablert.

FOKUS TELEMAR

Dokumentet Samferdselsløftet Næringslivets Anbefalinger legger opp til en offensiv satsing innen samferdsel med målsetting om å ferdigstille et hensiktsmessig stamnett i løpet av 20 år. Økte økonomiske rammer med prioritet på investeringer og satsing på stamveier er dokumentets hovedinnhold. Til tross for dette og som en ytterligere utdyping av utfordringene mente flere aktører i Telemark at det var behov for en nærmere omtale av Telemarks utfordringer enn det som framgår av Samferdselsløftet.

Veimøte på Haukelisæter.

NHO Telemark tok på denne bakgrunnen initiativ til Fokus Telemark, vårt nye samferdselsdokument. Dokumentet har blitt forankret hos stortings-, fylkeskommunale- og lokalpolitikere, offentlig ansatte organisasjoner og i vår egen organisasjon i løpet av 2008. Dokumentet har blitt godt mottatt både eksternt og internt og blir brukt som et grunnlagsdokument i samferdsels-satsingen i fylket. For å sette enda mer trykk på infrastruktur samarbeider vi med LO Telemark og NHO Vestfold, Agder og Rogaland.

Det er god kontakt med ledelsen i Statens vegvesen, og det gjennomføres fellesmøter mellom NHO Agder, Vestfold, Telemark og Statens vegvesen årlig.

Omorganisering av utvalg

Gjennom en tett dialog med medlemsbedriftene har vi omorganisert våre utvalg. Lederforum prosess er slått sammen med industriutvalget til et nytt industriutvalg. Utvalget er også styrket med nye medlemmer. Fabrikkdirektør Kjell Skjeggerud, NORCEM er leder for Industriutvalget. I tillegg er Transportbrukernes Fellesorganisasjon Telemark omorganisert til NHO Telemarks Transportutvalg og styrket med flere representanter fra industri og havnevesen. Næringspolitisk sjef i AT Skog Simon Thorsdal er leder. SMB utvalget består som eget utvalg. Daglig leder Dan Skiebe, Alf Jacobsens Boktrykkeri er leder. Alle lederne for utvalgene inviteres til alle styremøter og samlinger som styret gjennomfører. Samarbeidet fungerer godt.

MODERNISERING AV NHO S STYRENDE ORGAN

NHO S foretar for tiden en omorganisering av

sine styrende organer av styre, representantskap, generalforsamling, valgkomite og kontrollkomite. Det ble foreslått at halvparten av regionforeningene verken skulle ha møte-eller talerett i representantskapet. Etter en betydelig mobilisering fra regionapparatene etter initiativ fra vår styreleder Johan Straand ble følgende forslag vedtatt på hovedstyremøte den 19. februar 2008.

Regionenes representasjon i representantskapet økes fra 7 til 8 representanter.

Representasjon tas fra de generalforsamlingsvalgte.

Hovedstyret pålegger AU å gå i dialog med regionenes styreledere for å etablere en god plattform for kommunikasjon mellom styreledere og NHOs styrende organer.

Instruksen til NHOs valgkomite skal reflektere at det skal tilstrebes en regional fordeling av representanter til NHOs styrende organ i tillegg til bransjens fordeling og andre forhold som reflekterer NHOs medlemsmasse.

Møte med olje- og energiminister Terje Riis Johansen og politisk sekretær Robin Kåss.

Reglene åpner for at de 7 øvrige regionforeninger som ikke har stemmerett får møte-og talerett/vararepresentasjon. Det blir lagt opp til en alternering mellom regionforeningene med hensyn til stemmerett.

De nye reglene skal vedtas på NHOs hovedstyre og NHOs ekstraordinære generalforsamling den 10. februar 2009.

Innvandrerkonferanse i Ibsenhuset.

Utfordringer 2009

Krisen som er under utvikling i norsk og internasjonal økonomi endrer karakter og alvorlighetsgrad fra dag til dag. De raske endringene i økonomien gjør det vanskelig å forutsi krisens videre forløp, og usikkerheten er en viktig utfordring i seg selv.

Regjeringen la frem sin krisepakke den 26. januar 2009. Krisepakken har mye bra, men treffer delvis. Det er positivt virkemiddel i forhold til små og mellomstore bedrifter at underskudd kan tilbakeføres i forhold til to foregående år. Imidlertid er det ikke gjort betydelig endringer skattemessig sett for de store bedriftene. Avskrivingsattsene burde vært øket og arbeidsgiveravgift burde ha vært redusert. Formuesskattens og arveavgiftsreglenes satser burde ha vært justert tilbake til nivået før endringene i 2008. Dette hadde øket investeringslyst, modernisering og opprettholdelse av sysselsetting.

Det er positivt med bedre permitteringsregler, bra med økt lærlingetilskudd og 40 mill til Eidan-gerparsellen, midler gang og sykkelstier, ekstrabevilgning til oppstart for E 18 fra Sky til Langangen og midler til renovering av offentlige bygg.

Den største utfordringen nå ligger i USA og å få norsk bankvesen til å fungere. USAs økonomi er vital for resten av verden slik at bedriftene kan få tilført nødvendig likviditet til investeringer. Ny bankpakke kom den 8. februar. Regjeringen har levert en bankpakke som nå trolig er stor nok og utformet godt nok til å normalisere kredittmarkedet. NHO har foreslått både et obligasjonsfond og styrking av bankenes egenkapital, og vi er glad for at regjeringen nå følger opp. Dette vil gjøre det enklere for bedriftene å få nødvendige lån.

Størrelsen på pakken virker tilpasset næringslivets behov. Vi forutsetter at det nå raskt gjøres avtaler mellom bankene og Finansdepartementet slik at normale utlån fra bankene til næringslivet kommer i gang igjen.

Dersom noen av våre bedrifter skulle få spesielle utfordringer har vi i NHO systemet betydelig ressurser som kan hjelpe. Vi ønsker å være til tjeneste og yte service for våre medlemsbedrifter.

Kompetanse og prosjekter

Kompetanse og kompetanselandet Norge var hovedtema på NHOs Årskonferanse 2008. NHO Telemark har laget sin egen plan for kompetans fylket Telemark. Kompetanse vil være nøkkelen til omstilling og videreutvikling av framtidig næringsliv i fylket i årene som kommer.

Styret gjennomførte samling med ledelsen ved Høgskolen i Telemark for å se nærmere på muligheten for å utvikle Høgskolen til Universitet. Styret har tro på dette og bevilget kr. 100.000 til Fondet for opprettelse av Telemark Universitet.

NHO Telemark har vært engasjert i mange prosjekter og tiltak i 2008. Ung i Telemark er et prosjekt som skal kartlegge og foreslå tiltak for arbeidsløse ungdom i aldersgruppen 16- 24 år. Mangfoldsløftet er et annet prosjekt som handler om å få flere innvandrere i jobb. Dette er prosjekter som vi er med på, men som vi ikke har prosjektledelsen for. Videre har vi deltatt aktivt i å arrangere jobbmesse og en stor nasjonal konferanse. Sistnevnte hadde som formål om hvordan vi i større grad kan lykkes med integrering av somaliere i vårt samfunn. Dette var en oppfølging av studiebesøk til Minneapolis i desember 2007. Her opplevde og lærte vi hvordan myndighetene arbeidet med integrering av spesielt denne innvandringsgruppen. Arbeidet etter konferansen vil fortsette i 2009.

Farid Nolen motiverer ungdomsskole-elever i matematikk.

NHO Telemark deltar i strategigrupper for fylkesplanarbeidet og har kommet med mange innspill til handlingsplanen for 2009.

FEMALE FUTURE

Female future Telemark er støttet av Innovasjon Norge og Telemark fylkeskommune. I 2008 deltok 18 bedrifter/virksomheter fra offentlig sektor med totalt 25 deltakere. Hovedelementene i programmet er ledelse, retorikk, styrekompetanse og nettverksbygging. Programmet har fått meget gode tilbakemeldinger fra deltakerne, og i en undersøkelse som ble gjennomført i november 08 oppgir over 50% at de har fått tilbud om styreverv, og 30% at de har fått større utfordringer i form av høyere lederstilling eller lederoppgaver.

NHO Telemark er representert i skolerådgivernes lokale nettverk i Telemark, og har også gjennomført 6 bedriftsbesøk med nettverkene. Det ble arrangert 3 kurs for lærere i forbindelse med det nye faget på ungdomstrinnet "utdanningsvalg".

Prosjektet "ungdommens næringshage" ble gjennomført med elever fra ungdomsskoler i Porsgrunn og Skien, i samarbeid med IKT Grenland.

KOMPETANSEUTVIKLING FOR SKOLELEDERE OG LÆRERE

Også i 2008 var NHO Telemark faglig ansvarlig for en videreutdanning i entreprenørskap (30 studiepoeng) i samarbeid med Høgskolen i Hedmark og lokale bedrifter. Kull 2 ble avsluttet i juni 08 med 36 studenter, kull 3 startet opp i august 08 med 32 nye skoleledere og lærere.

LEONARDO DA VINCI PARTNERSKAP

Partnerskap er et nytt konsept som EU-kommisjonen lanserte i 2008. NHO Te-

Ungdomsskole-elever på IKT-EXPO 2008.

Telemark er blant de første i Norge som fikk godkjent et partnerskapsprosjekt – Stimulating entrepre-

neurial training and education (SEET). Sammen med partnere fra Spania, Portugal, Belgia, Nederland, Irland og Wales skal det bygges nettverk og etableres en felles database med beste praksis-eksempler for samarbeid skole-næringsliv m.m. NHO T vil være vertskap for den avsluttende internasjonale konferansen i 2010.

NHO TELEMARKS KOMPETANSEFOND

NHO Telemark fungerer også som styre for NHO Telemarks kompetansefond. Fondets avkastninger benyttes til tilskudd for prosjekter i regionforeningen. I løpet av 2008 ble det ikke utbetalt støtte fra fondet.

Fondets kapital pr. 31.12.08 er kr 853 407,-.

Medlemsutvikling/Banksamarbeid

Medlemsutviklingen har vært positiv. Vi har økt antall medlemsbedrifter fra 762 per 31.12.07 til 825 per 31.12.08. NHO Telemark har to ganger fått diplom for "Månedens Ververegion" i løpet av de siste 2 årene. Vi har laget en ny vervebrosjyre, som på en enkel måte gir informasjon om virksomheten.

Det er innledet assosiert medlemskap med disse bankene i fylket: DnB NOR, Sparebanken 1 Telemark, Nordea, Sparebanken SØR, og Seljord Sparebank. Samarbeidet fungerer godt.

ADMINISTRASJON/FELLESKAP

Det er 6 fast ansatte i administrasjonen. Seniorrådgiver Arild Ljødal, advokat Helene Naper, prosjektrådgiver Kerstin Laue, sekretær/kontorleder Bente Bråthen, lærling Ulrikke Kristoffersen og regiondirektør Nikolai Boye.

Kontorfellesskapet i Grandgården består av 25 ansatte fordelt på 8 opplæringskontor, og fire bransjekontor. Det blir brukt ressurser på å utvikle kontorfellesskapet både samarbeidsmessig og de fysiske omgivelser. Sammen oppnår vi fordeler både opinionsmessig og faglig. Arbeidsmiljøet er positivt.

Arbeidsgiverservice

Arbeidsgiverservice overfor medlemsbedriftene er en tjeneste som er sterkt etterspurt. Det er gratis juridisk bistand og rådgiving knyttet til området for lønns- og arbeidsvilkår i medlemsbedriftene. I 2008 har NHO bistått i en rekke enkeltsaker, tvister og forhandlingsmøter mellom arbeidstakere og arbeidsgivere. I tillegg har det vært jobbet aktivt med å "forebygge" tvister gjennom tidlig og rask rådgiving. Servicen skjer videre gjennom møter på bedriftene, per telefon og e-post.

NHO har også tilbudt kurs gjennom halvårslige kursprogram. Det har vært avholdt flere kurs i Juss på arbeidsplassen, HMS for ledere og Hovedavtalen. NHO holder også en rekke kurs og foredrag på disse arbeidsområdene for enkelt bedrifter og i samarbeid med andre aktører som; LO, Fellesforbundet, Industriskolen, flyktingetaten og NAV.

NHO har et tett samarbeid med NAV og deltar i fylkesgruppen for Inkluderende Arbeidsliv (IA) og NAV Telemarks brukerforum. Høsten 2008 samarbeidet partene i arbeidslivet med NAV om

"virkemiddeldagene i Telemark". Det ble avholdt 5 møter i hele fylket med arbeidsgivere og deltakere både fra offentlig og privat sektor. Målet var å knytte kontakt mellom næringslivet og NAV om informasjon om hva NAV kan bidra med i oppfølging og tilrettelegging for arbeidstakere.

NHO og NAV har også vært toneangivende aktører i å arrangere jobbmesser og HMS-dagen som går av stabelen den 12. februar 2009.

Det ble gjennomført 2 informasjonsmøter i forbindelse med tariffoppgjøret 2008 hvor hovedsaken var å få enighet om en AFP ordning tilpasset den nye pensjonsordningen som skal innføres i løpet av nær fremtid. Det har også vært avholdt 4 møter i lønnsforumene henholdsvis for bedrifter i Midt Telemark og Grenland. Siste kvartal har NHO gitt råd og bistått i flere omstillingsprosesser, permitteringer og nedbemanninger som kom som følge av "finanskrisen".

Lønnsforum med advokat Helene Naper, gir faglig påfyll og godt nettverk.

Resultatregnskap 2008

NHO Telemark Resultatregnskap 2008 – Budsjett 2009

<i>Inntekter</i>	Regnskap 31.12.08	Budsjett 2008	Budsjett 2009
Konferanse- og kursinntekter	61 217	100 000	100 000
Prosjektinntekter	780 000	700 000	600 000
Diverse inntekter/refusjoner	286 500	25 000	125 000
Tilskudd fra samme konsern	165 000	25 000	40 000
Leieinntekter og refusjoner	575 668	430 000	480 000
Medlemskontingenter/serviceavgift	3 705 000	3 680 000	3 860 000
Periodisert prosjektinntekt			0
SUM INNTEKTER	5 573 385	4 960 000	5 205 000
<i>Personalkostnader</i>			
Lønn og sosiale kostnader	3 577 652	3 269 048	3 836 583
Andre pers.kostnader	39 155	66 952	45 000
SUM PERSONALKOSTNADER	3 616 807	3 336 000	3 881 583
<i>Administrasjonskostnader</i>			
Husleie og kostnader vedr. lokaler	567 129	516 000	515 000
Leie maskiner og inventar og lignende	108 789	65 000	100 000
Anskaffelser IT/maskiner/inventar	80 924	45 000	35 000
Rep. og vedlikehold bygninger/maskiner	108 762	45 000	20 000
Honorar/kjøp av tjenester	55 906	204 000	5 000
Andre kontorkostnader	533 801	402 000	297 916
Reisekostnader	153 105	146 000	155 000
Info-materiell/annonse/representasjon	77 418	37 000	50 000
Kontingenter og gaver	23 995	30 000	35 500
Møter, arrangement, kurs, konferanser	82 895	5 000	75 000
Forsikring-/garanti-servicekostnader	13 642	0	0
Generalforsamling/styre/utvalg	120 971	90 000	60 000
Andre kostnader	75 336	10 000	10 000
Bidrag/støtter	8 098	5 000	5 000
Periodisert prosjektkostnad			0
SUM ADMINISTRASJONSKOSTNADER	2 036 922	1 600 000	1 363 416
SUM DRIFTSKOSTNADER	5 653 730	4 936 000	5 244 999
DRIFTSRESULTAT	-80 344	24 000	-39 999
<i>Finansinntekter og finanskostnader</i>			
Finansinntekter	90 639	4 000	80 000
Finanskostnader	8 150	2 000	
NETTO FINANSPOSTER	82 489	2 000	80 000
RESULTAT	2 144	26 000	40 000

Styre og utvalg NHO Telemark

Styret:

Johan S. Straand	Quality Straand Hotell, Vrådal (leder)
Marit Larsen	Tel-Tek, Porsgrunn
Kari Wold-Hansen	ABB Divisjon Kraft, Skien
Trond Ingebretsen	M-I Epcon AS, Porsgrunn
Morten O. Dyrud	Dyrud Elektro AS, Seljord
Gro Anita Arnesen	Borgestad AS, Skien
Elna Strømme	Isola AS, Eidanger
Erlend Larsen	Rauland Turist AS, Rauland

Varamedlemmer:

Premakumar Thimbarajah	Grenland Maskinering AS, Porsgrunn
Bernt Dale	Drangedal Bilruiter AS, Drangedal
Sondre Høidalen	Ulefoss Jernverk AS, Ulefoss

Delegerte til hovedstyre og generalforsamling:

Johan S. Straand	(leder)
Marit Larsen	(nestleder)

Valgkomité:

Magnar Brekka	(leder)
Ingunn Vik	(medlem)
Åse Himle	(medlem)

SMB-utvalget

Dan Skiebe	(leder)

Transportutvalget

Simon Thorsdal	(leder)

Industriutvalget

Erik Withbro	(leder)

Telemarksdelegater på Småtinget i Skien 2008.

NHO Telemark
Nedre Hjelleggt.1
3724 Skien

Telefon 35 90 51 00
Telefaks 35 90 51 19
E-post nho.telemark@nho.no